

LA IL·LUSTRACIÓ

Preu:
UNA
pesseta.

LLEVANTINA

REVISTA ARTISTICH-LITERARIA

DE

CATALUNYA, VALENCIA, BALEARS Y ROSSELLÓ

Any II

Barcelona, 16 de Janer de 1901

Núm. 6

SUMARI

GRAVATS: Sant Antoni de Janer, dibuix de A. Utrillo.—Capa magna, existent al Museu de Vich.—Palau episcopal de Vich.—Finestrals restaurats pel Dr. Morgades.—Vestíbul del Museu de Vich.—Una sala del Museu episcopal de Vich, lo dia de sa inauguració.—Excm. é Il·lm. Sr. Dr. Don Joseph Morgades y Gili (retrato).—Vilafranca del Panadés: Casa hont nasqué'l Dr. Morgades.—Escut ó sagell del Doctor Morgades.—Lo Monestir de Ripoll, restaurat pel Dr. Morgades.—Claustre d'Estany, restaurat pel Dr. Morgades.—Temple románich de Vich, restaurat pel Dr. Morgades.—Arqueta: Travall barceloní del sigle XVI, existent al Museu de Vich.—Mitra de Sant Benet Calvó, sigle XIII, existent al Museu de Vich.—Claustre de Sant Joan de les Abadesses, restaurat pel Dr. Morgades.—Retrato del Dr. Morgades, 1882.—La capella ardent.—De cos present.—Funerals á la Catedral.—L'enterro á la Porta del Angel.—Aspecte de la Plassa de Sant Jaume.—A la Rambla de les Flors.—Monsenyor Juli de Carselade del Pont, bisbe de Perpinyá (retrato).—La reyna Victoria.—Lo Duch de York.—Lo Príncep de Gales.—Lord Roberts.—Rebuda de lord Roberts per la reyna Victoria.—Entrada dels boers á la Colonia del Cap.—Orla, per A. Bosch.—Gent de casa, per M. Foix.—Lo difunt bisbe de Barcelona.—Quènto ilustrat, per Anriban.—Caricatura.

TEXT: Crónica de Catalunya, per Ferrán Agulló.—Nostres gravats.—Hivern (poesia), per Rafel Nogueras Oller.—Quatre mots (poesia), per Joseph Abril Virgili.—Sempreviva (poesia), per Joseph Bodria, ilustració de J. J. Zapater.—La guerra anglo-boer.—La política á Espanya, per J. Güell y Mercader.—Sport, per J. Elías Juncosa.—Revista de teatres, per L. F.—Bibliografia.—Curiositats y passatemp.—Anuncis.

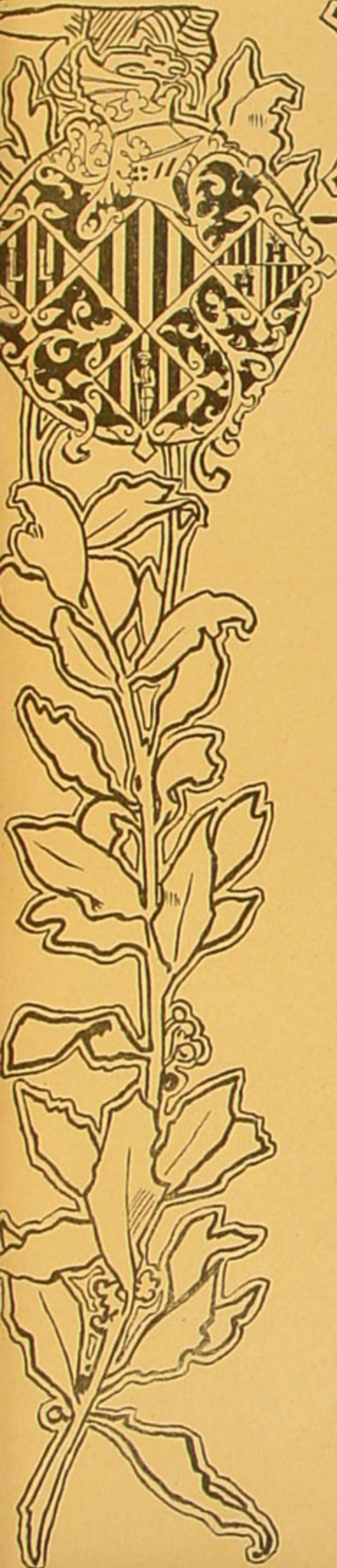
MODAS: Cróniques parisenques, per Juliette.—Nostres figurins.

DR. D. JOSEPH MORGADES Y GILI

BISBE DE BARCELONA

Nat lo 10 d'octubre de 1826. † lo 10 de janer de 1901.

Lo «Lawn-Tennis».—*Ses efectes.*—*Al estranger.*—*A Barcelona*

Lo «Lawn tennis» (dit senzillament «tennis») es un dels sports més elegants, més fins y més extesos per tot lo món. Com es sabut, aquest joch se practica en un camp de 23,80 metres de llarg per 8,23 ó 10,97 metres d'ample (segons sían dos ó quatre'ls jugadors), partit en dos per medi d'una cleda d'un metre d'alçada; los jugadors, provehits de pales ab lo centre fet de malla, van successivament llençant una pilota de sis centímetres y mig de diàmetre y 55 grams aproximadament de pes, des de la una part del camp als seus contraris de l'altra, que la tornan de la metexa manera. Cada partida se compon de sis punts que's contan á favor del jugador que ha tirat la pilota quan lo seu contrari no ha lograt tornarla al primer bot.

Com pot compendres, los jugadors están en continuat moviment, corrent d'un cantó á l'altre y axó'ls permet demostrar les seves condicions de posició, agilitat, elegancia y destresa, fent que sia un sport extraordinariament extés. Des de son origen, fa uns 25 ó 30 anys á França ó á Inglaterra (axó no s'ha posat ben bé en clar), ha adquirit tan extraordinari nombre d'adeptes que pot dirse que no hi há colegi, societat de sport, gimnás, etc., sense la seva corresponent secció de «tennis», sempre correguda, axís com no hi há passeig, excursió ó platja en que no s'hi vaja ab la palá ab sa bossa corresponent sota'l braç. Y axó no's refereix solament á Inglaterra y França, sino que Alemanya, Suïssa, Bèlgica y gayre bé totes les nacions d'Europa y llurs colonias jugan al sport de que parlém, haventhi un extraordinari nombre de Clubs de sport, fundats exclusivament per á practicar aquest joch.

No es un sport molt fatigós, puix podriam classificarlo gayre bé dintre de la 3.ª categoria de exercicis físichs de que parlarem lo primer día, y axó ha fet que no solament tinga gran acceptació entre los homens, sino que'l major nombre de partidaris tal volta es entre les senyores, que's gaudexen ab fruició d'un joch que, ademés d'ésser altament hi-

giénich, los hi permet poder fer gala dels seus graciosos moviments, que ab l'animació de les cares per l'exercici del cos, y'ls crits que s'escapan de les jugadores fan un quadro plé de vida y dels més simpátichs per l'espectador.

Essent un joch graduable segons les forces dels jugadors, tant pot practicarse per les senyoretas com per les dames de certa edat y fins pels noys ó noyes, y ben segur que al llegir aquestes ratlles molts recordarán aquest joch fet al jardí de casa d'una amiga, al colegi, etc., etc.

En nostra ciutat, hon hi tenen cabuda tots los sports, hi há dues Societats de «tennis» que'l practican tot sovint en diferents solars de la ciutat nova, essent formades en sa major part per persones pertanyents á la colonia inglesa, entre les que hi há bon nombre de senyoretas. Hi há un'altra Societat que avuy no practica gayre, y finalment en lo local del Círcol Equestre s'hi fan sovint partits per senyoretas de la nostra bona societat.

Ademés algunes Societats de sport, entre elles los Clubs de foot-ball, tenen en llurs programes propagar aquest joch, y d'algún d'ells sabém que té ja en estudi la instalció de camps de «tennis» que aviat s'inaugurarán. En algunes Societats ciclistes, com la Societat de Velocipedistes y altres, s'hi fan sovint partits, que sempre son animadíssims, prenenthi part jóvens y senyoretas alternativament.

En los passos hon está arrelat aquest joch, tenen lloch sovint Matchs (reptes), Concursos y Campionats, que mouen considerablement l'atenció, atrayent al públich y omplint les planes dels periódichs, los quals posan l'atenció que es deguda als exercicis físichs, que son una base indiscutible de vida y salut pel cos y per l'esperit.

J. ELIAS JUNCOSA

REVISTA DE TEATRES

Liceu: «Iris».—*Romea*: «Lo desheretat».—*Tivoli*: *Teatre Líric Catalá*.

En lo Gran Teatre del Liceu s'estrená una ópera del mestre Mascagni, titulada *Iris*, que no fou del grat del públich. Lo mestre Mascagni, encara que ab sa *Caballeria Rusticana* ha obtingut molts aplaudiments (y segons se conta, molts quartets), entre la gent d'art no se'l ha tingut may com un compositor dels que fan rotllo. A més, la ópera *Iris* portava ja un precedent desfavorable, com si diguessem patent bruta, puix á Praga y á d'altres punts s'havía rebut quasi bé á tirs. Hi havia, donchs, molta espectació'l día del estreno, essent rebuda, com ja hem dit, ab esclatants mostres de disgust, veient-se obligada la empresa á retirar-la del cartell á la tercera representació.

Lo desheretat, drama de don Ramón Bordas, estrenat á *Romea* la nit del día 4, no'ns va agradar. Reconexém en lo seu autor facultats pel teatre, puix ho ha demostrat en altres obres, però en aquesta no ha estat molt afortunat. *Lo desheretat* sembla fet á

empentes: te escenes molt diluïdes, com les cómiques y amoroses, y en cambi, ne té d'altres que semblan escrites á preu fet, com per exemple, la final, ahon sembla que encara hem de tenir drama per mitja hora y de sopte lo protagonista s'escalfa, ne mata dos y cau lo teló. Lo pretext del drama es una puerilitat jurídica, que demostrariam si tinguésem espay per ferho. La obra, en la part dramática, no consegueix convéncer, però en la cómica provoca la hilaritat del públich; no obstant, está ben escrita y fou aplaudida.

••

TEATRE TIVOLI.—Es digna d'alabança la idea dels fundadors del «Teatre Líric Catalá». Fins ara hem sigut tributaris de Madrid: aquí, que tením escriptors y músichs de talent, sobre tot aquests últims qu'están molt per dessobre dels madrilenys, nos veyam obligats á sufrir les bestieses del género chico per no tenir quelcóm ab que sustituirlo. Nostres escriptors y nostres músichs tenfan barrat lo camp de la çarquela gran ó petita per no tenir teatres ni companyes que representessen ses obres. Avuy tením un teatre, lo Tivoli, dedicat á aquest género, que ha perdut sa importancia perque l'han fet malbé mans mercantilistes que han procurat explotar el gust pervers y estragat de certa classe de públich. Los autors están d'enhorabona; ja tenen qui representa ses obres; ara d'ells depén l'enlayrament del teatre y del género á que's dedican. Si no ho consegueixen que no donguin la culpa á ningú.

Lo «Teatre Líric Catalá» obrí ses portes lo día 12. Nostre públich demostrá que acullia la idea dels fundadors ab interés y simpatía omplint lo teatre del Tivoli de bote en bote, com diuen los castellans.

Tres obres varen posarse en escena: *La alegría que passa*, de Santiago Rusiñol, música d'Enrich Morera; *Les caramelles*, de Ignasi Iglesias, música del mateix Morera, y *Colometa la gitana*, d'Emili Vilanova, música d'en Joseph Lapeyra.

La alegría que passa es una obreta simbólica, escrita ab garbo: es una joia. La idea es molt bonica. Figura'l geni, la poesia, l'idealisme cohibits, esclavissats per la rutina, la prosa, l'materialisme.

Les caramelles s'allunya molt de la anterior. No agradá ni á nosaltres ni al públich y'ls aplausos que se l'hi tributaren foren sols pera en Morera, que posá en aquesta obra música molt bona. Llástima que aquesta música no puga posarse á un'altra obra. Doném un aplauso al coro que cantá *Les caramelles* per son ajust y afinació, cantant com no se sent cantar en los teatres.

Tancá la vetllada lo sainete de Vilanova *Colome-*

QUÈNTO ILUSTRAT

per ANRIAN.

LA ILUSTRACION LLEVANTINA

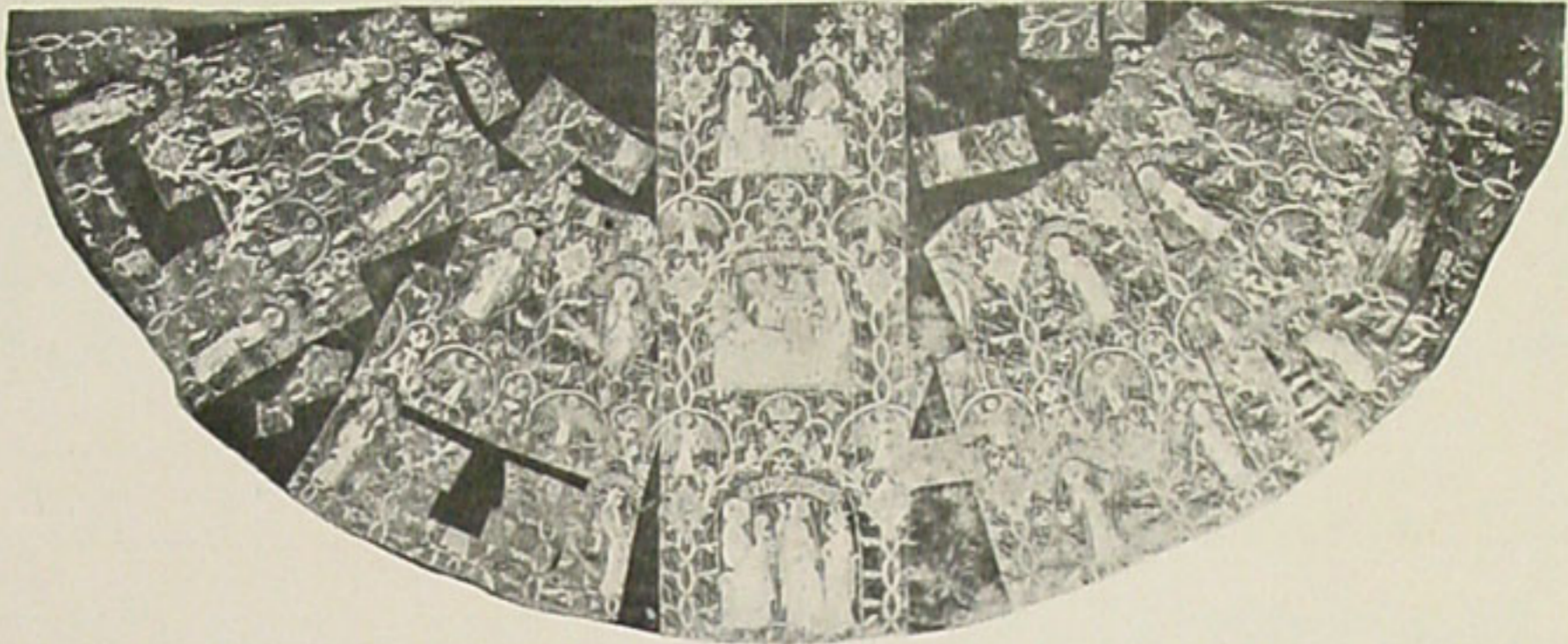
ANY II.

BARCELONA, 16 DE JANER DE 1901.

NÚM. 6.

SANT ANTONI DE JANER, DIBUIX DE A. UTRILLO.

CAPA MAGNA, EXISTENT AL MUSEU DE VICH.

CRONICA DE CATALUNYA

UNA sola nova y ben dolorosa, per cert, ha de constituir la crónica de la quinzena.

Acabades les festes de Nadal y Reys; fugit lo bullici propi d'aytals diades, una desgracia irreparable ha caygut sobre Catalunya: la mort del bisbe Morgades. Malament comença'l si-gle XX per nostra terra, portantsens un dels varons més ilus-tres, dels qui més serveys li havían fet, y de qui encara se'n esperavan molts y valiosos.

Lo restaurador del Monestir de Ripoll, casal y tomba dels Comtes de Barcelona y joya del art catalá; l'infatigable fomen-tador del Museu de la Seu vigatana, l'ardent aymador de nos-tra llengua, lo sabi ministre del Senyor, lo qui hauría restaurat Sant Cugat del Vallés y Poblet, ha dexas un buyt immens á Catalunya, un buyt que sols pot omplirse inspirantnos tots en ses ensenyances patriótiques, anyorantlo sempre per ferli admira-dors é imitadors.

Lo venerable varó ja preveya, al dexar la Seu vigatana, que governaría poch temps la dióccesis de Barcelona: axís nos ho digué ab llágrimes als ulls, al tenir la honra de innovarli'l seu nombrament: però ni ell ni cap de sos admiradors y amichs, creyan que tan aviat Deu lo cridés á sa gloria. Respectém sos designis y plorém al bon patrici que ni mort respectan los corbs d'asquerosa baba, que deshonrarían á Catalunya si Catalunya'ls tingués per catalans.

La premsa diaria ha escampat per tot arreu la biografia del doctor Morgades; axó'ns dispensa de fer-la en aquestes columnes, donchs cap nova desconeguda podríam aportarhi.

L'enterro del cadavre del doctor Morga-des, verificat divendres, día 11, á les nou, fou una manifestació de condol, amor y respec-te, com may havia tributat Barcelona.

Lo curs, ple de gom á gom de milers de persones de totes les classes socials; los bal-

cons atapahits de gent; l'acompanyament nombrós y distingit: ni un acte de descortesia, ni una protesta contra la demostra-ció de Barcelona entera, ni un esvalot propi de les grans genta-des. Lo poble que honra á sos patricis, com Barcelona ha honrat les despulles del doctor Morgades, es digne de tenirne.

L'aspecte del Portal del Angel y les Rambles, ab los fanals encesos y endolats, brillant ab llum tristíssima; la llarga corrua de pobres mendicants, clergues y assilats de les Cases de Bene-ficencia que precedía al ataüt; les corporacions oficials y repre-sentacions de totes les forces de Barcelona; lo dol, presidit per totes les autoritats, ab lo senyor doctor Cardenal Casañas, bis-be de la Seu d'Urgell, y los senyors bisbes de Vich, Lleyda y Perpinyá, entristía y consolava ensemps; entristía perque repre-sentava la demostració de amor y respecte á quelcóm que se'n anava per no tornar més; y consolava perque deya clarament que encara en aquesta terra té admiradors la virtut y adoradors lo patriotisme.

Lo cos del doctor Morgades reposa en la Seu de Barcelona; no es lo seu lloch. Allá, en la montanya catalana, hon comença'l Pirineu que n'es l'ànima, en la vall delitosa hon se confonen lo remorós Freser y'l Ter d'aygua gelada, vora de hon comença la reconquesta de Catalunya, s'axeca'l Monestir de Ripoll; lo ca-sal de la Patria, com l'anomená lo doctor

Morgades: ell restaurá lo monestir, ell con-sagrà part de sa vida á l'obra de allargarli sigles sa existencia: allá deu ésser portat lo cos del ilustre bisbe de Vich y Barcelona: allá's trovarán bé ses cendres com s'ànima's trovará bé al cel.

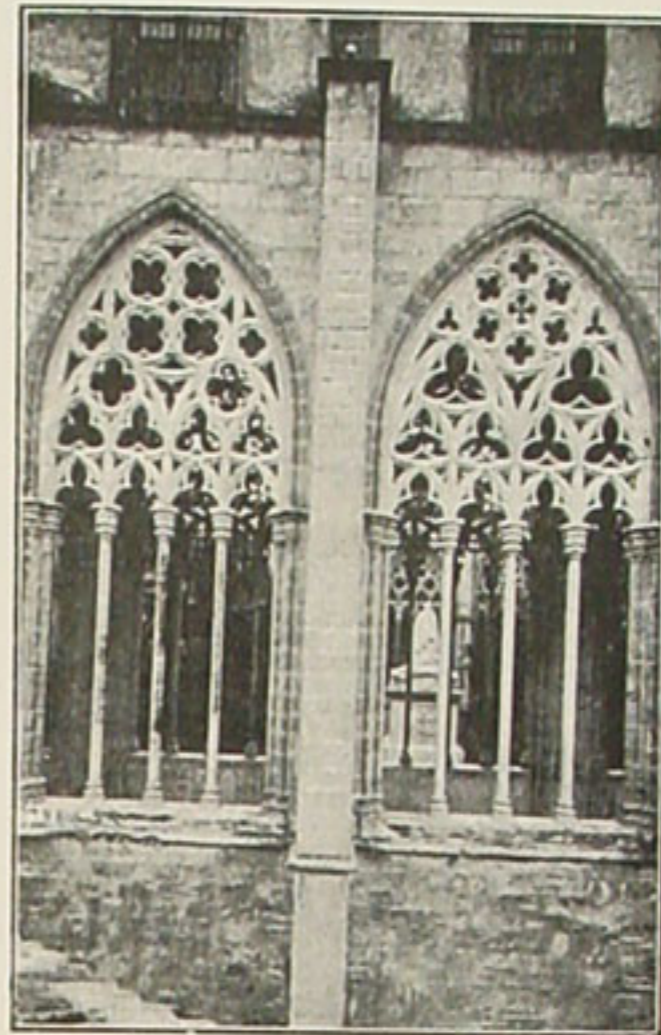
Es obligació de tots los catalans fer que vaja en companyía de Ramón Berenguer, lo qui torná'l sepulcre á sos ascendents y suc-cessors.

FERRÁN AGULLÓ

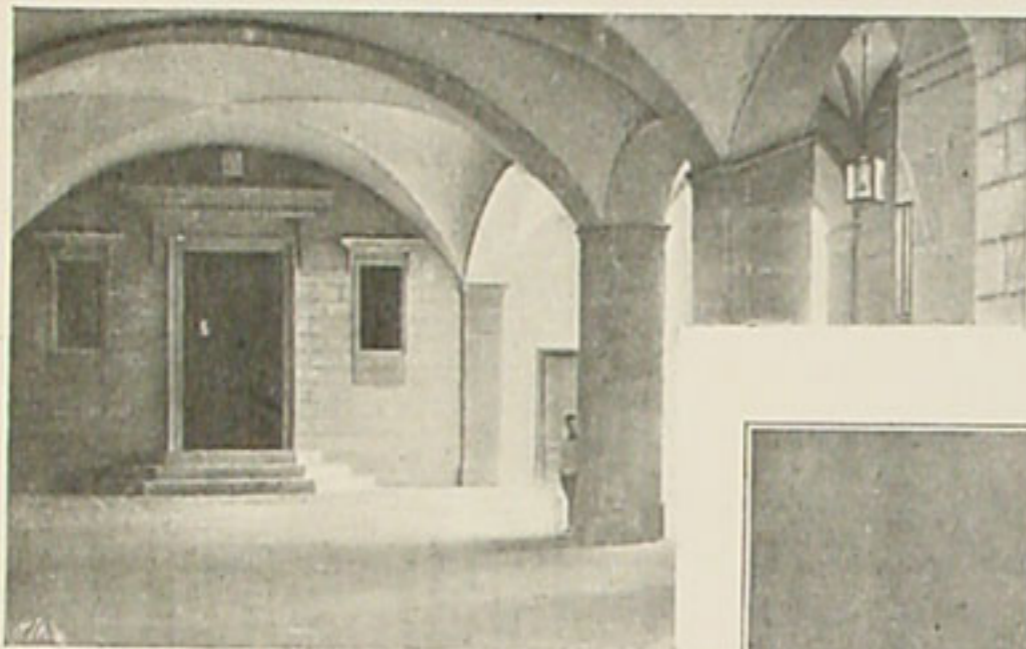

PALAU EPISCOPAL DE VICH.

FINESTRALS RESTAURATS PEL DR. MORGADES.

VESTÍBUL DEL MUSEU DE VICH.

UNA SALA DEL MUSEU EPISCOPAL DE VICH,
LO DÍA DE SA INAUGURACIÓ.

EXCM. É IL·LM. SR. DR. D. JOSEPH MORGADES Y GILL.

NOSTRES GRAVATS

LO BISBE DE BARCELONA

La mort gayre bé soptada del Excm. é Il·lm. Sr. Dr. D. Joseph Morgades y Gili, Bisbe de Barcelona, causà un fons sentiment á Catalunya, molt natural si's té en compte la gran veneració que tothóm professava al eminent Prelat, y que ell s'havia conquistat ab ses obres de ver amor á la terra catalana.

Nasqué'l Dr. Morgades á Vilafranca del Panadés lo día 10 de octubre

VILAFRANCA DEL PANADÉS,
CASA HONT NASQUÉ'L DR. MORGADES.

de 1826. Seguí la carrera eclesiástica en lo Seminari Conciliar de Barcelona, ensemps que la de Filosofia y Lletres y la de Dret, en la Universitat de la metexa ciutat. Avans d'acabar y essent Doctor en Sagrada Teologia, substituí moltes vegades als Catedràtics en llurs funcions, y un cop ordenat, fou elegit Secretari, més tart Vis-Rector y, finalment, Rector del Seminari. Després de renyides oposicions, fou nomenat Canonge penitencier de la Seu barcelonina. En aquest temps fou quant lo cólera, la febre tifoide y altres flagells delmaren la ciutat, y'l Doctor Morgades desplegá son zel caritatiu, des dels llochs de Director de la Casa Provincial de Caritat, Administrador del Hospital de Santa Creu y de la Casa d'Infants órfens; fundá, junt ab altres persones piadoses, un refugi pera sacerdots vells é impeditos, treballá pera que s'arressen á Catalunya les germanetes dels pobres y establí una casa hont s'educan minyones extraviades.

Fou ademés Econom de la Mitra per elecció del Capítol en varies ocasions, y S. S. Lleó XIII lo nombrá Prelat domèstich.

L'any 1882 aná á ocupar lo Bisbat de Vich, y nombroses son y ben renomades les obres que hi dexá durant los disset anys que'l tingué á son càrrech. La més senyalada es la restauració del monestir de Ripoll, feta en los anys 1886 á 1893; mentres duya á cap tan grandiosa obra, fundava, l'any 1891, lo Museu Episcopal de Vich, completava'ls claustres de la Catedral, afegintli cinch finestrals que hi faltavan; instituí'l Col·legi de Sant Joseph per' estudiants pobres; feya construir de nova planta una vintena de Rectories de son Bisbat; fundava més de dotze Iglesies parroquials, é inaugurava ó impulsava la edificació d'una vintena més de cementiris dels pobles més distants de sa Diócesis. Altres dues restauracions memorables que dugué á terme foren les dels claustres d'Estany y de Sant Joan de les Abadesses.

No per axó dexava de preocuparse en altres qüestions d'interés més general, com ho justifican la protesta que li arrencaren les degollades de cristians á l'Armènia, y'ls treballs que feu pera'l restabliment de la Seu de Solsona.

L'any 1899 fou elevat á la Diócesis de Barcelona, y aquí no pará pas un moment en sa benefactora tasca, ja que continuá iniciant y ajudant importants obres de caritat, doná nou impuls á la construcció del Seminari, y ab sa activitat é intel·ligencia, ben demostrades una y altra en lo gran nombre de pastorals que publicá y que mugueren, per cert, prou reboml'ori, fou pare amantíssim que vetllá sempre pel bé y la prosperitat de la Diócesis en particular y de Catalunya en general.

Encara no feya dos anys que ocupava aquest lloch quan la mort implacable se l'ha endut á gosar d'una altra vida millor, hon haurá trovat lo premi de ses virtuts sobre la terra.

Los darrers homenatges que aquí se li tributaren ab motiu de son enterro, foren una mostra eloqüentíssima del dolor que sa mort produí á tots.

Més de 2.500 persones assistiren al acte sense que ni una sola nota discordant torbés la severitat de la manifes-

tació y totes les ceremonies revestiren aquella serietat que sols se veu quant tots los cors son presos per un meteix sentiment.

Descansi en pau l'il·lustre Bisbe y estimat patrici, y sían ses obres espillera pera tots los catalans.

MONSENYOR JULI DE CARSELADE DEL PONT,

BISBE DE PERPINYÁ.

Aquest venerable Prelat de la Seu Rossellonesa, que ha vingut á Barcelona ab ocasió de la mort del inol·lidable Dr. Morgades, nasqué á Simorre, departament de Gers (França), lo 16 de febrer de 1847. Durant sa carrera, se guanyá molt aviat un lloch distingit en los estudis d'art, historia y arqueologia, sobre quals rams té publicats nombrosos treballs. De Canonge de la Basílica metropolitana d'Auch fou nomenat, l'any passat, Bisbe de Perpinyá, hont ha mostrat sos fondos coneixements en totes les ciències, son culte pels usos y costums

ESCUT Ó SAGELL DEL DR. MORGADES.

de la terra, y un amor entranyable envers la llengua de sos diocesans, la qual estudiá ab afició per á comunicar-se ab lo poble; aquest li professava, en cambi, gran respecte y simpatia per ses dots de sabiduría y humilitat.

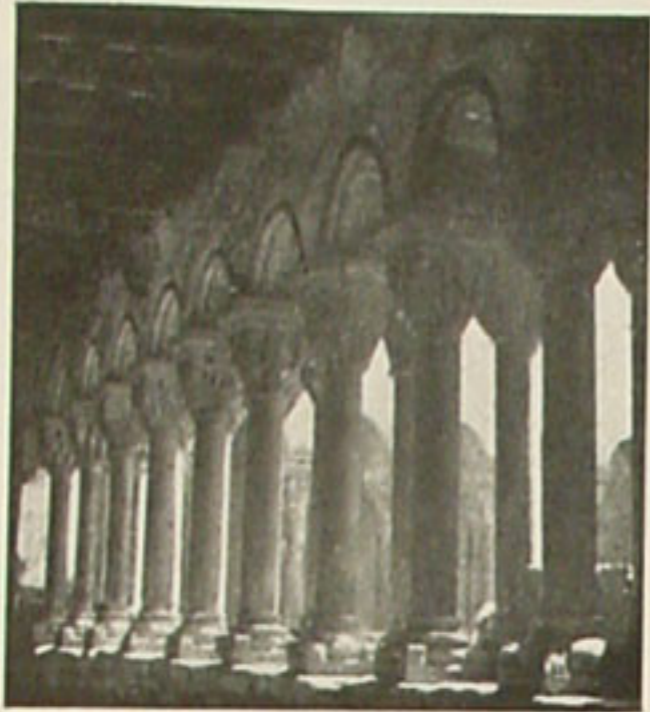
SANT ANTONI DE JANER, DIBUIX DE A. UTRILLO.

Si be es veritat que la tradicional festa dels *Tres tons* ha decaigut notablement d'alguns anys ençá, no pot enterament caure en oblit mentres hi haja cares rialleres y figures tan escayentes com la que'ns presenta'l senyor Utrillo en la primera plana de nostra publicació, que tingan bon cuydado d'arreglar la capelleta hon se venera la imatge de Sant Antoni, y alentin als cotxers á lluhir llurs cavalls ben enflocats per á rebre la benedicció y fer la passejada de costum, que constitueix un quadro de llum y vida, difícil d'esborrarse

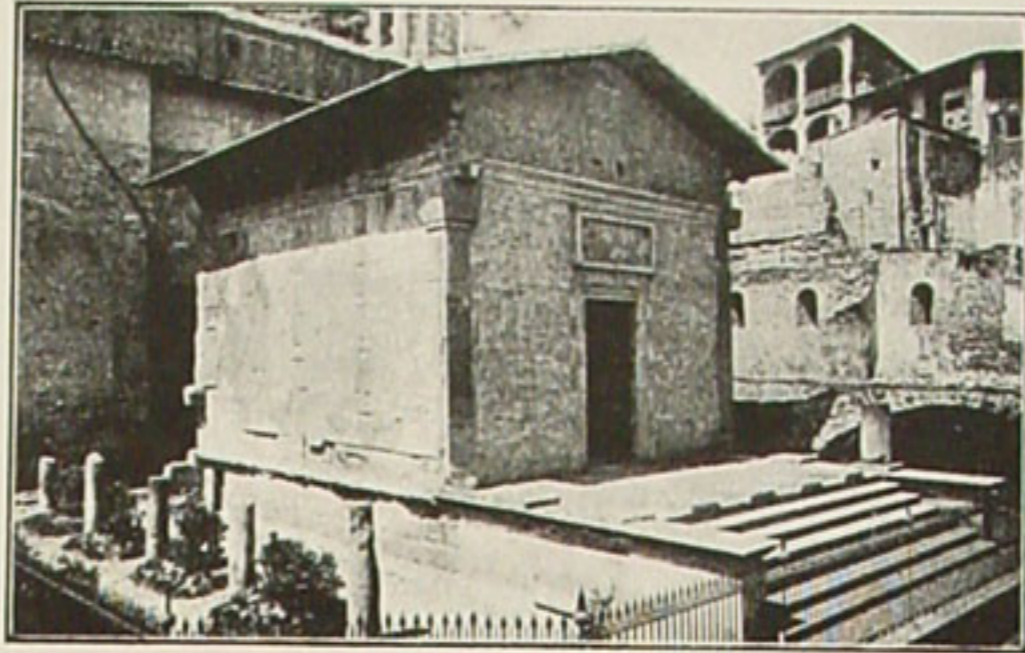

LO MONESTIR DE RIPOLL, RESTAURAT PEL DR. MORGADES,

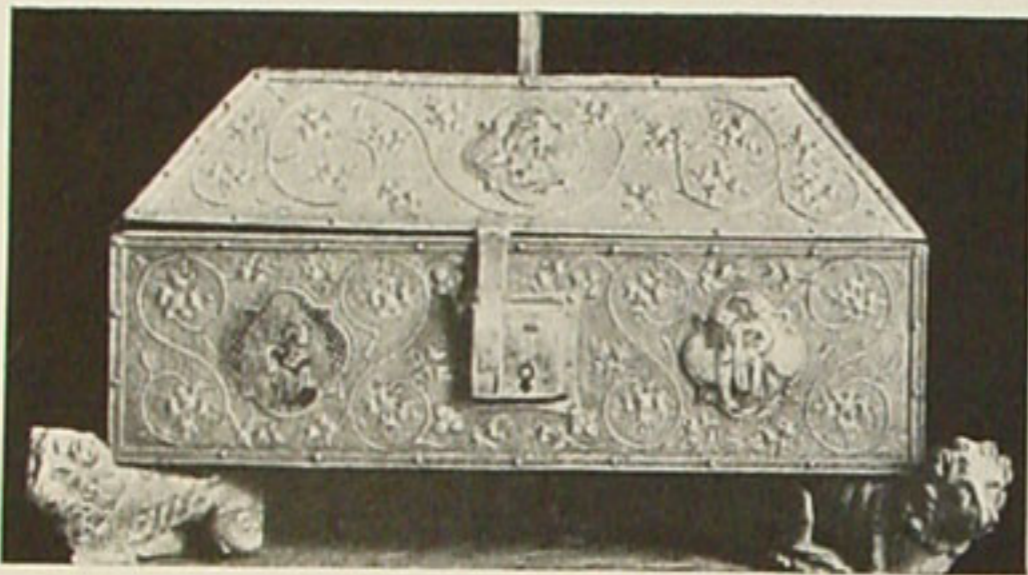
HONT DEURÍAN GUARDARSE SES DESPULLES.

CLAUSTRE DE ESTANY,
RESTAURAT PEL DR. MORGADES.

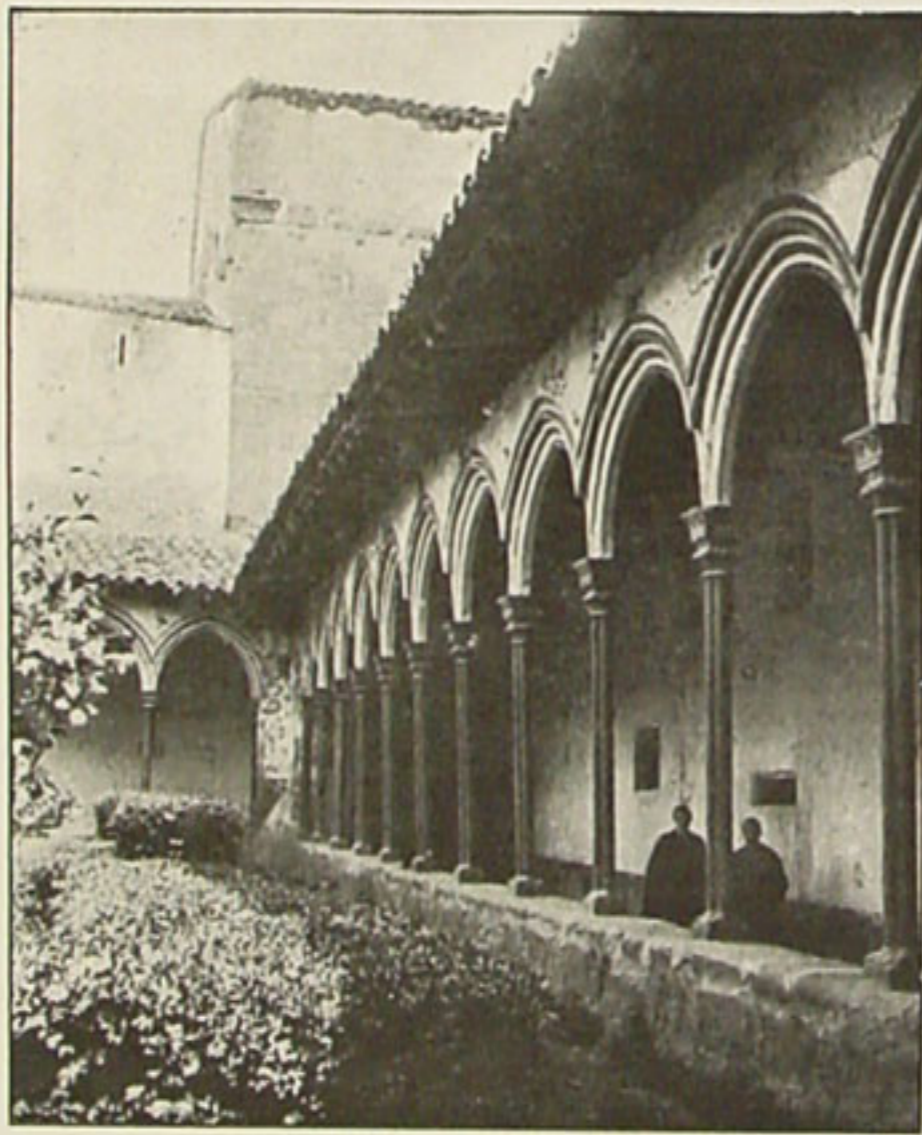
TEMPLE ROMÀNIC DE VICH, RESTAURAT PEL DR. MORGADES.

ARQUETA.—TRAVALL BARCELONÍ DE PRINCIPIS DEL SIGLE XVI,
EXISTENT AL MUSEU DE VICH.

MITRA DE SANT BENET CALVÓ, SIGLE XIII,
EXISTENT AL MUSEU DE VICH.

CLAUSTRE DE SANT JOAN DE LES ABADESSES,
RESTAURAT PEL DR. MORGADES.

RETRATO DEL DR. MORGADES, 1882.

LA CAPELLA ARDENT

SEU ORNAMENT

FUNERALS A LA CATEDRAL

L'ENTERRI A LA PORTA DEL ANGEL

ASPECTE DE LA PLASSA DE SANT JAUME

A LA RAMILA DE LES FLORES

HIVERN

LA nit se va atancant, lo vent del Nort
 empeny espay enllà a la nuvolada
 y l'últim raig de sol
 s'apaga...
 ... S'apaga suaument damunt la neu
 que cobreix la vall fonda y solitaria;
 s'apaga lentament
 enlayre,
 y mentre's va ponent
 tremolan los estels pel firmament,
 pel firmament asserenat
 que resplandeix molt més sent tot nevat!...

Qué sola qu'es la vall... No més que neu!..
 Neu al fons, neu als cims y á totes bandes.
 Quín fret ara que's mor
 la tarda!

Ni una cançó, ni un echo esmortuít
 d'una remó allunyada,
 que'ns recordi'l bon temps...
 Tot calla!
 Quín fret que fa la vall
 á l'ànima!...

Tot es sol y quiét, inmensament quiét...
 Quína nit més serena y més gelada!
 La lluna lentament
 va enlayre...
 ... Va enlayre, ab magestat, pel firmament,
 y la terra l'adora reverent
 com una verge blanca...

¡Ay! qu'es mágich l'efecte y sorprenent,
 ¡ay! quína nit d'hivern!...

RAFEL NOGUERAS Y OLLER

MONSENYOR JULI DE CARSELADE DEL PONT, BISEB DE PERPINYÁ.

QUATRE MOTS

A la bona memoria del malaguanyat

bisbe

Dr. Joseph Morgades Gili.

BE fas en posarte dol,
 estimada patria meva;
 que Morgades ha finat
 y has quedat orfa y tristeta.
 ¡Quína perdua, oh, Deu me val,
 oh, Deu me val, quína perdua!

Demnos la má, catalans,
 catalans, demnos lo pesam:
 ha mort nostre capitost,
 l'aymador de nostra llengua.
 ¡Quína perdua, oh, Deu me val,
 oh, Deu me val, quína perdua!

De Ripoll lo Monastir
 axecat d'entre ses cendres
 molt bé diu al món enter
 lo que li deu nostra terra.
 ¡Quína perdua, oh, Deu me val,
 oh, Deu me val, quína perdua!

Ausona piadosament
 son rés dret al cel enmena,
 pera que son vell Prelat
 alcansi la gloria eterna.
 ¡Quína perdua, oh, Deu me val,
 oh, Deu me val, quína perdua!

Barcino plora també,
 també per Morgades prega,
 y diu assecantse'l plor
 que li escalda les parpelles:
 ¡Quína perdua, oh, Deu me val,
 oh, Deu me val, quína perdua!

JOSEPH ABRIL VIRGILI

Sempreviva

TOCANT á la Creu Cuberta
hi há un geganti palmerar
que ombrejan casi ses palmes
un lloch molt trist y sagrat.

Lo meu cor fa temps que aniu
per aquells contorns malalt,
y si l'anyor no'l remata
lo qu'es marcit prou ho está.

De tant que plora y més plora
va quedantse dessecat;
y'l jorn que no tinga llágrimes
que'l refresquin, morirá.

Rónegament trova alivi
quan va de nit á cercar
una llosa mig redona
de marbre negre ab daurats.

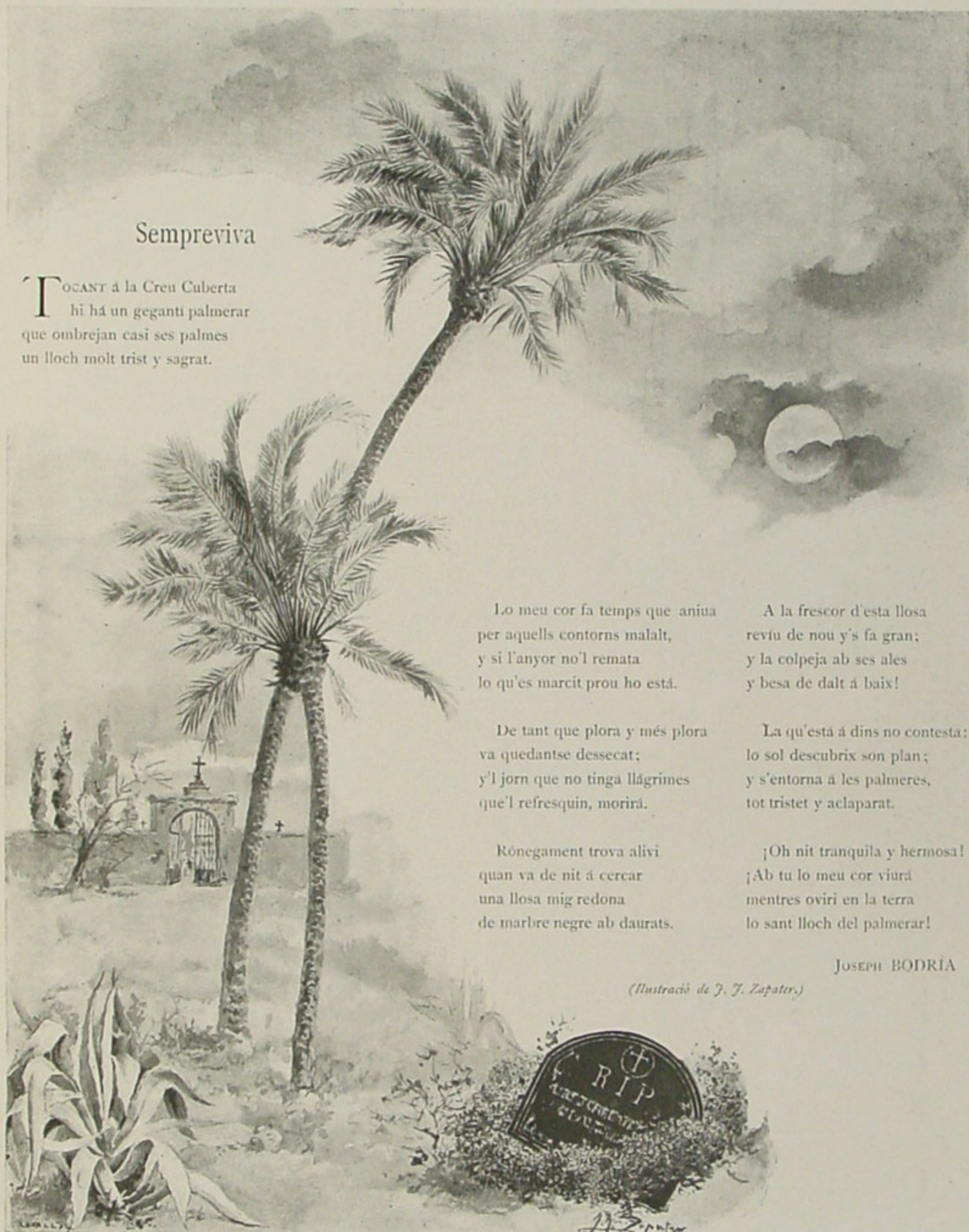
A la frescor d'esta llosa
reviu de nou y's fa gran;
y la colpeja ab ses ales
y besa de dalt á baix!

La qu'está á dins no contesta:
lo sol descubrix son plan;
y s'entorna á les palmeres,
tot tristet y aclaparat.

¡Oh nit tranquila y hermosa!
¡Ab tu lo meu cor viurá
mentres oviri en la terra
lo sant lloch del palmerar!

JOSEPH BODRIA

(Il·lustració de J. J. Zapater.)

LA GUERRA ANGLO-BOER

LES notícies que venen d'Inglaterra nos donan compte de la entusiasta rebuda tributada pel poble de Londres a Lord Roberts de Kandahar y Waterford, General en cap de les tropes ingleses d'operacions al Transvaal, ab motiu de son retorn.

Lo Príncep de Gales y'l Duch de York foren los primers de donarli la bervinguda al arribar a la capital, en mig de les aclamacions del poble, que seguiren frenètiques fins al Palau reyal, hont

fou rebut Lord Roberts per sa Graciosa Magestat, la vella reyna Victoria.

Desgraciadament pels inglesos, mentres se desfán en víscas y honors al General, sembla que'ls successos del teatre de la guerra no justifiquen pas gayre tals demostracions d'alegría, ja que s'assegura que'ls boers han invadit la Colonia del Cap y que la sublevació va extenent-se entre'ls afrikanders.

LA REINA VICTORIA.

LO DUCH DE YORK

LO PRÍNCEP DE GALES.

LORD ROBERTS

REBUDA DE LORD ROBERTS PER LA REYNA VICTORIA.

ENTRADA DELS BOERS A LA COLONIA DEL CAP.

LA POLITICA A ESPANYA

RESUM DEL ANY 1900

DES que's constituí, de una manera insólita, fora de costum, la casa payral del Estat espanyol, anant l'hereu á ca la pubilla en lloch d'anar la pubilla á ca l'hereu — com observa, ab bon sentit crítich, don Víctor Balaguer en lo discurs dels Jochs florals celebrats darrerament á Çaragoça — podría dirse que tots los finals de sigle han estat desgraciats per Espanya, tots s'han senyalat ab caràcters significatius de decadencia, axís en governants com en governats. Terminá'l sigle XV, sentantse'ls fonaments de la monarquia absoluta y de la intolerancia religiosa, ja realisat l'erro del casament de la infanta donya Joana ab l'arxiduch austriach don Felip, qual arxiduch, ab los drets eventuals que tenia á la corona de Flandes, portava á Espanya la amenaça de conflictes exteriors, conflictes que, si en part contribuiren á la gloria de les armes espanyoles, en cambi foren causa principalíssima del empobriment y despoblació de tot lo Regne. — Al acabar lo sigle XVI, mort poch anys Felip II, apareix extenuada y adolorida Espanya per guerres exteriors, present la desfeta de la esquadra *Invencible*, tramesa de dret, y casi de fet, la soberania d'Espanya en los Països Baixos al arxiduch Albert, casat ab la filla gran d'aquell rey, y comença'l regnat de Felip III ab lo desastrós valiment del duch de Lerma, qui sentá les bases de les disbauxes y les immoralitats que des llavors caracterisan á l'administració espanyola.

Acaba'l sigle XVII ab l'espectacle dels funerals del rey Carlos II, que, com tothóm sab, foren al mateix temps los de la tant y no sempre ab rahó enlayrada grandesa de la dinastia austriaca. — Lo sigle XVIII, desvanescuda, esboyrada fins la sombra de la nostra influencia á Europa, llampaguejant ja en l'ample imperi colonial d'América la tempesta de la independència, acabá oferint poble y monarquia lo trist espectacle de la voluntaria sumissió á França per efecte del vergonyós tractat de Basilea, que'ns havia de portar al desastre de Trafalgar y á enrobustir la tradicional enemistat que'ns professa Inglaterra.

No parlém de les darrerías del sigle XIX, que, en quant á la continuació de la Historia de la decadencia espanyola, no poden ser més eloqüents. Fixemnos no més, damunt per damunt, en los principals acontexements polítics del any que avuy acaba. Si en alguna cosa's caracterisa, es per lo treball evolutiu vers á la decepció del esperit públich en lo referent á les febles esperances que, durant l'any anterior, havían fet concebir certs apassionaments populars á favor de les reformes administratives. Lo desengany

es, per tot arreu, complert. De lo ocorregut se despren que, axís com l'any de 1898 va ésser l'any dels fracassos dels nostres generals de terra y mar y dels nostres governants y diplomátichs, l'any de 1900 es l'any del fracàs dels nostres projectistes que en lo govern y fora d'ell, han treballat per la regeneració del país.

Ha fracassat, en primer terme, lo nou partit de la Unió conservadora, perque, lluny de solidarise aquesta unió, s'ha debilitat miserablement per efecte de gelosíes y secretes rancunies entre'ls quatre ó cinch personatges en que fora del quefe, més en relleu aparexen. En obsequi á n'En Villaverde, que's considera predestinat per grans coses, un dels Pidalos hagué de dexar la Presidencia del Congrés, poch després que l'altre havia dexat lo Ministeri de Foment, que's dividí en dos á fi de fer lloch á n'En García Alíx y á n'En Gasset, ab qui lo quefe del Govern sembla que havia contret compromís de enlayrar á la categoria de ministres. En Villaverde, abandonat pels seus companys de Govern en la qüestió del gran empréstit, hagué de dexar la cartera de Hisenda, y costá treball elegirlo President del Congrés, ja que la majoría ministerial sols lo votá obligada per los debers de disciplina. Y per si axó no era prou en demostració de la debilitat interna de la Unió conservadora, vingué la crisis de octubre, en la que'l senyor Silvela, ab los ministres Dato y Gasset, se vegé obligat á dexar lo Govern, á desayrar á n'En Polavieja en la qüestió de la Capitanía general de Madrid, y tot per no atrevirse En Silvela á contrariar á certa part del element militar que, abatut quan la catástrofe colonial, va recobrant, poch á poch, les posicions perdudes, prevalentse dels metexos medis á que per conquistarles acudí en los calamitosos temps de la guerra de Cuba.

També la flamant oposició legal, representada per sagastins, tetuanistes y gamacistes, apareix fracassada. Los primers, apoyats en un patriotisme acomodaticí, dexaren de impugnar y fins de discutir los pressupostos d'En Villaverde, y mostraren que en la qüestió d'Hisenda, l'única que en aquests dies de trista decadencia mou la opinió pública, lo partit lliberal de la monarquia no té programa ni solució. Si alguns dels promohens d'aquell partit s'han mogut una mica al discutirse'l projectat matrimoni de la Princesa d'Asturies ab lo fill del comte de Caserta, clarament s'ha vist que ha estat baix la pressió dels diputats republicans y molt especialment d'En Canalejas y En Romero Robledo, que han tocat l'assumpto relacionat ab la reacció carlina y clerical. En Sagasta, al ficarse en lo debat que sobre aquest tema hem presenciat al Congrés, ha fet, com se sol dir, l'héroe per força, y dexant apart als mal pensats que sospitan si la oposició del quefe del partit lliberal en aquest punt ha estat pactada y convinguda, per considerar l'alcanç y la intenció d'ella, sols cal recordar que En Sagasta cuida bé de dir que no més s'havía proposat formular una advertencia amistosa y may una protesta formal.

Y no hi há per qué esmentar lo fracàs dels tetuanistes. En Silvela, conxedor de la part que tenen més vulnerable — que es no comprometes per cap programa concret — los ha anat voltant y amansint fins á conseguir que en tot lo important l'apoyin. Tampoch cal esmentar lo fracàs d'En Gamazo. Després de tants anys y afanys per representar en la polí-

tica un gran interès econòmic, tot lo programa reformista del anticx quefe de la *Liga Agraria* queda reduhit á demanar legalitat en les eleccions de diputats á Corts, á fi de que'l partit lliberal quan torni al poder no faça lo que se'n diu una *razzia* dels candidats gamacistes.

Al temps que les agrupacions polítiques governamentals, han fracassat

també — y més llastimosament encara — les no polítiques que, després del cataclisme colonial, aparegueren ab alé gegantí y ab pretensions de fer la gran escombrada patriòtica moralisadora. Aquelles Cambres de comers y Associacions agrícoles representants de les classes productores y de la massa neutra d'Espanya; aquella Unió nacional, nascuda de l'Assamblea de Valladolid, després de haver depurat en lo gresol de la realitat lo programa radical de les de Çaragoça y Vitoria; aquells senyors Paraiso y Costa que en certs moments aparequeren ab prestigi y força en la opinió pública per arrambar ab tots los entrebanchs que s'oposan á la ventura d'Espanya, arriuat que fou l'instant decissiu, posada á prova la cohesió y empena de la ardida falange y'l carácter y la energia dels que la comandavan, mostraren tots, soldats y quefes, que'ls mancava la primera de les virtuts en tot combatent: la fé en la victoria, la força de voluntat. La Unió nacional presentá á Madrid la batalla al Govern, y en quant aquest suspengué les garanties constitucionals, tancá'ls Círculs y concentrá la Guardia civil, aquells capdills de la patriòtica creuada que

repetidament s'havían ofert en holocauste de la bona causa, sortiren prudentment de Madrid, dexant als representants dels gremis que arreglessen com á bé tinguessen lo conflicte produhit per la resistència al pago del trimestre de la contribució, qual resistència era la única arma temible que podían esgrimir en la batalla. Lo de véncer ó morir en la demanda, repetit en discursos y proclames, no passá de figura retòrica.

No'ls culpo per tal procedir: no podia, racionalment, esperarse'n altre. L'abnegació que suposa la perdua d'interessos y fins de la vida per

la patria, may, en lloch, ha estat patrimoni d'una classe social, y menys d'aquelles en que abundan los que's diuen neutrals ó indiferents en les controversies per lo mellor regim de la cosa pública.

Lo viatge de la familia Real per la costa Cantábrica feliçment realizat,

no es succés que influís en la política: la substitució d'En Silvela per lo general Azcárraga en la quefatura del Govern, tampoch obeeix á cap fi trascendental, al menys visible, y la algarada carlina dels darrers dies d'octubre, qualsevol que fos lo móvil dels que la efectuaren, prova que, desgraciadament, encara hi há á Espanya elements per encendre de nou la guerra civil. — La reunió de les Corts, l'acostumat debat polítich y'l del Missatge sobre'l matrimoni de la Primpcesa; los projectes de nous pressupostos, contingent militar de mar y terra y reformes en la organizació del Exércit, evidencian desgraciadament que, apart excepcions dignes d'elogi, segueix la decadencia á dalt y á baix, y que no s'acerta á posar los actes governamentals en armonía ab los desigs y necessitats del poble davant dels perills que á la pau, y fins á la integritat del territori nacional, amenaçan.

Fineix avuy lo sigle XIX. A hores d'ara ja hi ha sers humans predestinats á véure l'acabament del sigle XX y la entrada del XXI. ¿Qué será en aquell temps Espanya? ¿En quin sentit se determinarà la decadencia que, com merament he senyalat,

caracterisa totes les darrerías de sigle? ¿Ditxosos los nostres esdevenidors si, més afortunats que nosaltres, veuen terminar la nova centuria, agermanada y unida Espanya, però dominant en l'individu y en les colectivitats una nació tan racional y humana del Estat, que faça impossibles les oligarquías absorbents y la barbarie de la guerra!

J. GÜELL Y MERCADER.

Madrid, 31 desembre 1900.

GENT DE CASA, PER M. FOIX.

— ¿Per qué va tan depressa, papà?
— Perque la vostra mamá s'enfadaria.

REVISTA MENSUAL
PERA
SENYORES

PARÍS, 27 de Desembre de 1900.

ESTÉM ja en plena temporada y pot ben dirse que les modes están fixades per aquest any en tots los seus detalls. D'ells hem de parlar ab detenció, ja que indiscutiblement serán aquestes les que inaugurarán lo sigle XX, que Deu sab, durant lo seu transcurs, quantes modificacions haurà de apuntar en lo seu llibre de memories, referent a la manera de vestir del sexe débil, donades les corrents feministes que brollan de per tot arreu.

Com vaig dir en la meva anterior carta, lo que més domina en lo món de la moda son les pells: aquest es lo principal adorno en les capes, abrichs llarchs, coscos complets ó toilettes, ja colocades a baix a tot llur voltant ó a les manegues, solapes, coll, etc., essent indubtable que elles contribuexen a fer un conjunt d'un gust molt remarcable, que ha estat molt apreciat per les senyores elegants.

Les faldilles sense grans adornos, biaxos, tiretes de vellut, etc.; son les que més acceptació tenen, fent consistir tota la traça de la modista en lo tall; cenyides molt del cos ab plechs ó sense darrera, des dels genolls agafan un tipo d'acampanat molt elegant, en lo que consisteix tota la gracia de aquesta peça. Axó te bastantes dificultats d'execució, axís es que hi há modistes que a meytat de la faldilla posan un farvalá, una pell, ó un altre adorno, pera dissimular un afegit que'ls simplifica la feyna y amaga la poca traça; nosaltres recomaném a les nostres amigues que'n protestin y renunciïn a portarles en aquesta forma, ja que la verdadera elegancia es la que brolla natural y espontania de la metexa senzillesa. A la part de baix resultan molt amples y una mica llargues, però sense exageració.

En resúm: devém indicar a nostres bones lle-

VESTIT DE TALL DE SASTRE (NÚM. 1).

ABRICH DE PANYÓ (NÚM. 2).

VESTIT SENZILL PERA CARRER (NÚM. 3).

gidores que una faldilla llisa y ben tallada es lo millor adorno pera carrer.

Mirant á la part pràctica, veurém lo per qué s'han casi suprimit los volants, donchs al sortir es necessari axecarse les faldilles y al ferho, los volants resultan molestos y pesats. No vol dir axó que s'hajan suprimit del tot; però aquí apunta la corrent general, que la considero forsa recomanable.

En la part del cos tot está dit ab una paraula: bolero. Sí, senyores; y per més que siga repetir lo ja explicat en altres cartes y parlar de lo que á nosaltres no'ns acaba de fer lo pés, les toreres dominan del tot. De cinquanta formes diferents, ab puntes curtes ó llargues, solapes quadrades ó no, colls drets ó girats, mànagues llises ó ab *bouffands* més ó menys llarchs, encara que ja començan á suprimirse aquests últims, y ab armilles de mil formes y mides y corbates de tota mena, sempre lo meteix bolero: s'ha fet de tal manera corrent que casi no's concebeix un vestit sense aquest cos. Nosaltres, no obstant, creyém que aquesta corrent no será de durada.

A la part de adornos y fantasies hi há los brodats, passamaneries, aplicacions y galons d'or y plata, perles, *sichés*, etc., etcétera.

Passant á la part dels sombreros ne veyém de totes classes y ab diversitat de adornos, des de les flors (violetes, camelies, etc.), fins á les cintes, fantasies y ci-

TRAJO DE VISITA (NÚM. 5).

velles d'or y plata que avuy s'han posat tan de moda.

Actualment la forma més nova es la de *toque*, en totes les seves variacions, que han adoptat les senyores elegants de nostra *ville*, y que pot dirse que dona'l *cachet* de l'any.

Y desitjant á totes mes amables llegidores un bon principi d'any, millor dit de sigle, se despedeix d'elles la seva humil amiga,

JULIETTE

NOSTRES FIGURINS

VESTIT DE TALL DE SASTRE (NÚM. 1).

Es d'un bon gust esquisit y la gran simplicitat qu'en tot ell campeja escusa tots los elogis: com pot veures pel gravat, la faldilla es tancada al davant y guarnida tot al voltant de *soutaches* d'or.

La roba es de panyo *mescla* color vert d'oliva.

VESTIT TALL DE SASTRE (NÚM. 4).

ABRICH DE PANYO (NÚM. 2).

Color beige clar, ab sis grans botons davant, y solapes triangulars, acabant ab un coll girat. Lo principal adorno del abrich consisteix en un biaix á tot lo cos formant dibuxos.

Les solapes y coll son de vellut ab un biaix de panyo *piqué* á tot lo voltant.

VESTIT SENZIL PERA CARRER (NÚM. 3).

Es d'un panyo gris; la faldilla es feta de tires arrodonides de baix y vorejades de dúes tiretes de vellut negre. Lo cos es de forma molt elegant, guarnit també de tires de vellut y posat sobre una camisa de muselina.

Lo coll y les mànagues son de puntes. Completa'l vestit un cinturó molt ample resultant un conjunt forsa original y de bon gust que'l fan recomanable á les nostres amigues.

VESTIT TALL DE SASTRE (NÚM. 4).

Panyo barreja vert oliva, faldilla *plissée* adornada al davant d'una llarga tavella ab aplicacions de panyo llis. Torera creuada adornada del meteix panyo llis.

TRAJO DE VISITA (NÚM. 5).

Es de panyo negre ab faldilla de plechs amples. Cos llarch acabant en un plech que cau al davant fins a baix de la faldilla.

Bolero curt adornat de biaxos resseguits de plata. Coll petit, punys de gris pur. Espatlles adornades també ab plata, Barret de feltre blanch vorejat d'una cinta de plata y folrat de vellut blau esblaymat. Es un vestit d'un tó molt serio y d'una gran distinció que'l fan recomanable.

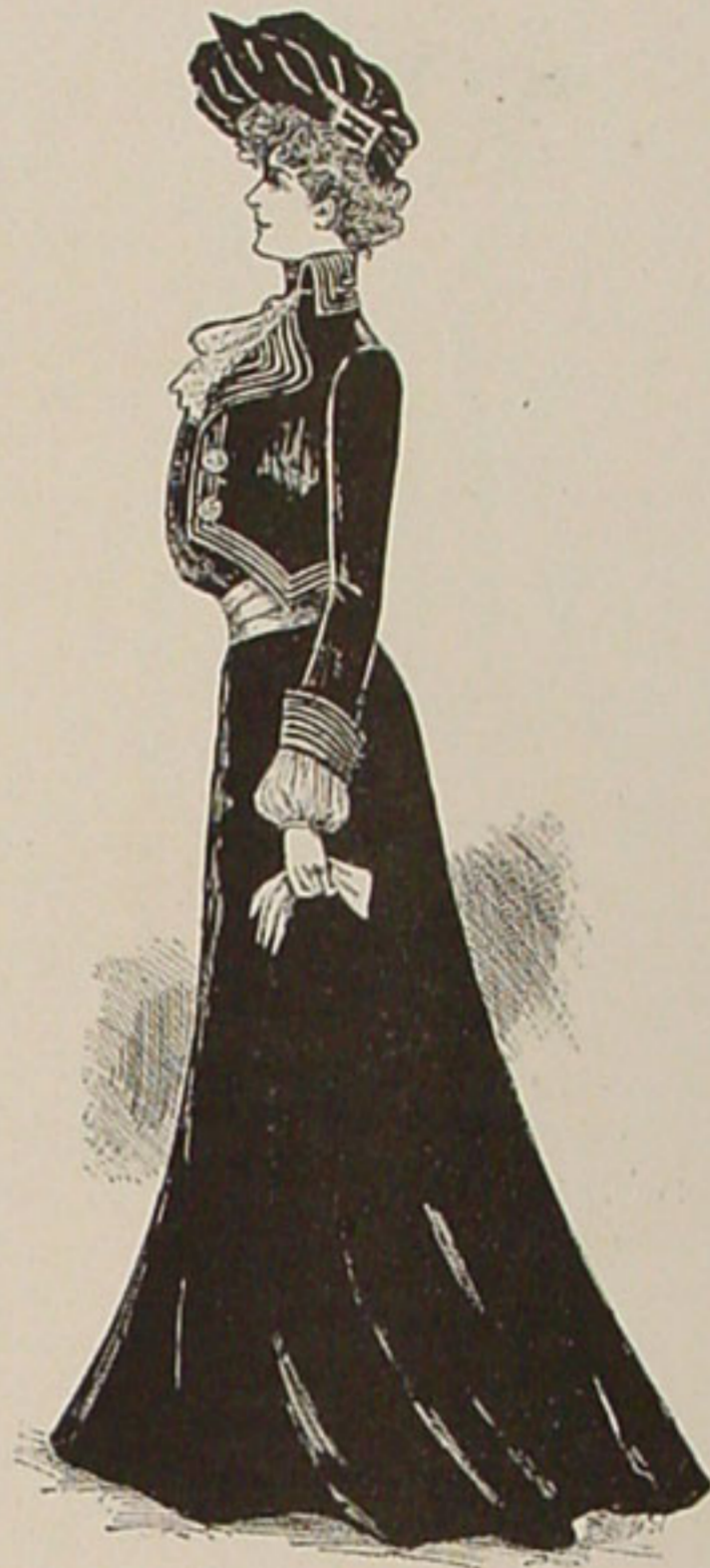
ABRICH LLARCH DE PANYO (NÚM. 6).

Capuchin, adornat ab repunts a tot lo voltant. Coll petit abotonat davant: completat per botons de nacre.

Millor que una llarga explicació de aquest elegantíssim model, lo clar criteri de les lectores compendrà la idea del dibuix, per lo que no'ns atrevim a entrar en més detalls ja que no volém ni tan sols posar en dupte les remarcables aptituds y conexements de totes elles.

ABRICH (NÚM. 6).

VESTIT DE VELLUT (NÚM. 7).

VESTIT DE VELLUT (NÚM. 7).

Trajo serio de vellut castor ab la cintura y punys de *faille*, color marfil. Coll girat guarnit d'un galonet d'or; igual que les mànegues y solapes, y tot lo voltant de la torera. Completan aquest vestit, d'un gust exquisit, una corbata de puntes, resultant un conjunt que recomaném a les llegidores que desitgin una *toilette* de serietat pera certs cassos. Es aquest model entre'ls que avuy oferim a nostres amables abonades, un dels més distingits y elegants, dintre del género serio a que perteneix.

VESTIT DE CARRER (NÚM. 8).

Voilà, un model ben senzill y elegant al meteix temps, d'un vestit pera senyores jóvens. Es de panyo gris ab faldilla, d'amples plechs buyts, completament repuntejada a la part de baix. Lo cos es una torera, ab repunts a tot lo voltant, adornada d'un coll alt y solapes quadrades de xinxilla que fan molt bonich aspecte. Completa'l vestit una armilla de vellut labrat. Sens dupte apreciarán nostres abonades la elegancia de aquest models y segurament tindrem ocasió de veure com alguna lo lluheix per nostra ciutat.

PARÍS, 9 de Janer de 1901.

Al entrar en lo primer any del nou sigle, que sincerament desitjo ben ditxós per á les meves estimades lectores, vaig á ocupar-me una mica d'una de les arts més interessants per á la dona, y de les que marcan ben bé'l gust de cada una, ja que constitueix la barrera que separa á les dames de bon gust, y cuydadores, de les demés; suposo que ja haurán endevinat que'm referesch als pentinats. Aquestos, variables cada día, si no en lo esencial, sempre al menys en molts petits detalls, están ara passant una transformació importantíssima, que'm faig un dever de comunicar á les meves amigues d'aquexa ciutat.

Los pentinats usats fins ara, ab monyo á la *Rhinyué*, pel que quedavan los cabells axecats á dalt de tot del cap, á hon se feya'l monyo senzill dexant del tot al descobert la nuca, lo qual feya que's reduhís tota la part de gust personal als cabells de damunt del front, está acabant de desaparéixer. Aquest pentinat que, junt ab los *bandeaux* á *Boticelli* que tants partidaris tenen entre les cares que'ls hi van bé, estan ja de baixa, y poch á poch, però segurament, va imposantse un nou pentinat que vaig á descriure. Del pentinat alt s'ha fet un salt fins al baix, molt baix. Ab lo nou pentinat de que parlo la nuca queda del tot cuberta pel monyo, fixat per grosses agulles, d'hont surten petits bucles. Fa un efecte extraordinariament agradable, escayent be en general; ab ell l'óval de la cara s'accentúa una mica, y'l conjunt fa un efecte de joventut que encisa. Té la considerable ventatja de que, permetent als cabells seguir la seva inflexió natural, donántloshi aquell cayent natural que fa tan bon efecte, lo cabell ne surt extraordinariament beneficiat baix molts punts de vista; además de que permet usar

alguns petits postissos á les persones que no tenen molt cabell natural.

Hi há l'inconvenient, no obstant, de que'ls colls dels vestits ne portan ben aviat les senyals, es vritat; però quina es la dona que veurá en axó un inconvenient gros? Es tant fácil remediárlu!

Al davant seguexen en part les ondulacions fins ara usades, però encara més grosses; seguint més la inflexió natural del cabell. Los davants son ja plans completament, ja ab una ratlla al mig que li dona un *chic* forsa remarcable ab los *bandeaux* molt *sonflés* (bufats), cayent molt avall á banda y banda de la cara.

Aquesta moda que acabo d'indicar, potser una mica lleugerament, se va imposant poch á poch, y puch ben bé assegurar que será la que seguirá tiránicament d'aquí á poch temps en tot lo món elegant.

JULIETTE

VESTIT DE CARRER (NÚM. 8).

Retrasada la publicació de la primera correspondencia d'aquesta secció, per á donar major extensió als treballs del número anterior, doném avuy aquesta segona que hem rebut de la nostra diligent corresponçal. (N. de la R.)

ta la gitana, que va fer riurer de gust a la concurrència ab los seus xistes de bona lley. Se coneix que á aquest sainete se li aplicá la música perque sí: no es musical y guanyaria molt més si se li treyan los dos ó tres números que li han posat.

L. F.

BIBLIOGRAFIA

(En aquesta secció donarà compte de tots los llibres que'ns envien autors ó editors.)

SANT ANDREU DE PALOMAR, sa naturalesa local, historia civil, historia religiosa-social y biografia dels andreuenchs més importants, per Joan Clapés y Corbera.—Tipografia Andresense, Casanovas, 27.—Sant Andreu de Palomar.—1900.

Gayre bé que després d'enunciat lo títol d'aquesta monografia, no caldria dir res més pera que'ls nostres llegidors fixessen la seva atenció en un llibre que es llástima que no tinga més sovint companys pera ferli costat. Però'l senyor Clapés y Corbera ha posat tant d'empenyo en que fos aquesta una obra, si no del tot complerta, tant nutrida de datos, interessants de veres pera tots los qui senten amor per la seva terra, que creyém del cas parlarne ab quelcóm més d'extensió de la que solen tenir les notes d'aquesta secció en nostra Revista.

Lo fexuch de la tasca que aquestes obres entranyan y l'amor al terror nadiu que descobren en llurs autors, serian motius suficients pera rébreles ab molt bona voluntat, si no hi hagués altres consideracions que les avaloran encara més. Lo conexe- ment detallat, l'estudi per peces menudes de lo que constitueix la vida, lo modo d'ésser d'un poble ó d'una comarca, son sempre útils, no sols per als seus propis fills, sinó per tothóm en general, ja que axamplan lo caudal de notícies y datos, y aquestos, tart ó d'hora, fan importantíssims serveys á tots. A Catalunya tenim comarques hermosíssimes, riques, alegres, atractívoles per tots conceptes; y moltes d'elles restan desconegudes dels catalans, per falta de llibres que les dongan á conèixer, per falta d'hòmens estudiosos y patriotes que, com lo senyor Clapés y Corbera, expliquin llur historia, idiosin- crasia, bellesa naturals y tots los elements que en llur sí portan. No es la falta de vies de comunicació lo que priva moltes voltes de realisar excursions á certes comarques; hi ajuda ben sovint la falta de notícies d'aquelles encontrades, d'un detall que estimuli, de la explicació d'una costum popular, la

ressenya d'un monument històrich, qualsevol cosa... Lo conexe- ment de la terra que's trepitja, de tot lo que'ns volta, serà sempre de resultats positius, y per axó, llibres com lo que'ns ocupa han de ser apreciats en tot temps pels vers amichs del avenç y de la ilustració.

Lo senyor Clapés, ab molt bon sentit, ha dividit la seva obra en cinch parts, qual divisió facilita en gran manera l'estudi que s'ha proposat y fa que un hom no's cansi de llegir lo llibre fins al final, ab tot y ésser voluminós.

No daptém en augurar á son autor bon nombre de felicitacions, y á n'elles hi afegim la nostra més entusiasta y coral, encara que segurament la més humil de totes.

CONSISTORI DELS JOCHS FLORALS DE BARCELONA.
—Convocatoria pera'ls del any 1901.

S'ha publicat lo cartell pera la festa del present any, que conté, ademés dels tres premis ordinaris de consuetut, los següents extraordinaris:

Una copa artística que ofereix lo Consistori á la mellor composició en prosa sobre un tema y gènere literari que's dexa al bon gust del autor.

Un premi que ofereix l'Excelentíssim Ajuntament de Reus, consistent en 250 pessetes, á la mellor composició, en prosa ó en vers, que s'ocupi d'un fet notable de la Historia de Catalunya, dexant á la discreció del Consistori'l concedir dit premi á altra composició que crega més merexedora del meteix, en defecte ó per insuficiencia de mérits de les espe- cials reclamades.

Un altre que ofereix la Junta permanent de la « Unió Catalanista », que consistirà en una joia alegòrica, al autor del mellor epissodi històrich de Catalunya, que, inspirantse en lo més ardent amor á la Patria, reunesca á sa bona forma literaria la condició de poder destinarse á la lectura popular.

Y un altre de la « Associació Popular Regiona- lista », consistent en un objecte d'art, al autor de la mellor descripció en prosa, baix lo següent tema: « Comparança entre'ls regnats de Jaume I de la Confederació Catalana-Aragonesa y Felip II de Castella ».

Los treballs deurán ésser remesos, en la forma acostumada, al carrer dels Templaris, número 3, pis tercer, porta segona, abans del mig-día del 15 de Mars vinent.

CURIOSITATS

Y PASSATEMPS

VALOR ALIMENTICI DELS OUS

Una nota últimament presentada per Mr. Bol- land á l'Academia de Ciencies de París, conté cu- riosos datos sobre lo valor alimentici de les carns de varis animals y'l dels ous. Referintse á aquests últims, observa que la clara y'l rovell oferexen com- posició molt diferenta: la primera conté 86 per 100 d'aygua ab 12 d'albúmina y 0'5 de materies mine-

erals; y la segona'l 51 per 100 d'aygua ab 15 de ma- teria azoada, 30 de grassa y 1'5 de materies mine- rals. L'ou en conjunt té 75 per 100 d'aygua y 25 de materies nutritives.

Dos ous sense esclofolla pesan per terme mig 100 grams, de manera que 20 ous representan ab bastanta exactitut lo valor alimentici d'un kilo de carn. Una gallina produheix en pochos dies el seu propi pes de sustancias alimenticies y es una ver- dadera fábrika de productes comestibles.

SALT DE CABALL

Pa-	n	na	Dis-	Y	sa	te	si,
a-	diu:	dròl	y	dup-	pen-	'n	bru-
vinch,	al	pi-	be	Llis-	ab	un	tunch,
(64)							
tal.	per	Ja	vaig	Hos-	vaig	ses	se-
ho	lo	l'	ses,	Dia:	un	di-	ta-
de	Llis-	rá	bol	ben	un	nyor	mu-
tu-	crech,	n'	car-	va	ben	bal,	nat
en	rer	de-	en	A	pel	dar,	molt
				(1)			

Comensa á la casilla (1) y acaba á la (64).

LOGOGRIFO

- 1 2 3 4 5 6 7 — Nom de dona.
- 3 4 2 5 1 7 — » » »
- 4 2 5 1 7 — » » »
- 3 4 6 7 — » » »
- 3 6 7 — » » »
- 5 1 — Nota musical.
- 3 — Xifra romana.
- 3 7 — Nota musical.
- 3 4 2 — Nom d'home.
- 3 4 5 6 — » »
- 3 4 2 5 7 — Nom de dona.
- 4 2 5 1 3 6 — Nom d'home.
- 7 2 5 1 3 6 4 — Nom de dona.

ANAGRAMA

Ab cinch lletres solament tindrás, si bé les combinas, un inventor espanyol,

una horrible malaltia,
lo que's cría al fons del mar,
verb en forma imperativa,
un altre en infinitiu,
allò per qué l'home's migra,
lo que á cada escala hi há,
y'l que'l pá dintre'l forn fica:
vuyt objectes diferents;
au, amich lector, barrina.

TARGETA

LLUCIA VALLÉS ORINT

TIANA

Ab aquestes lletres degudament combinades,
formar lo títol de una revista artístich-literaria.

JOSEPH GORINA ROCA

SOLUCIONS ALS PASSATEMPS DEL NÚMERO PASSAT

XARADA. - Pa-no-ra-ma.

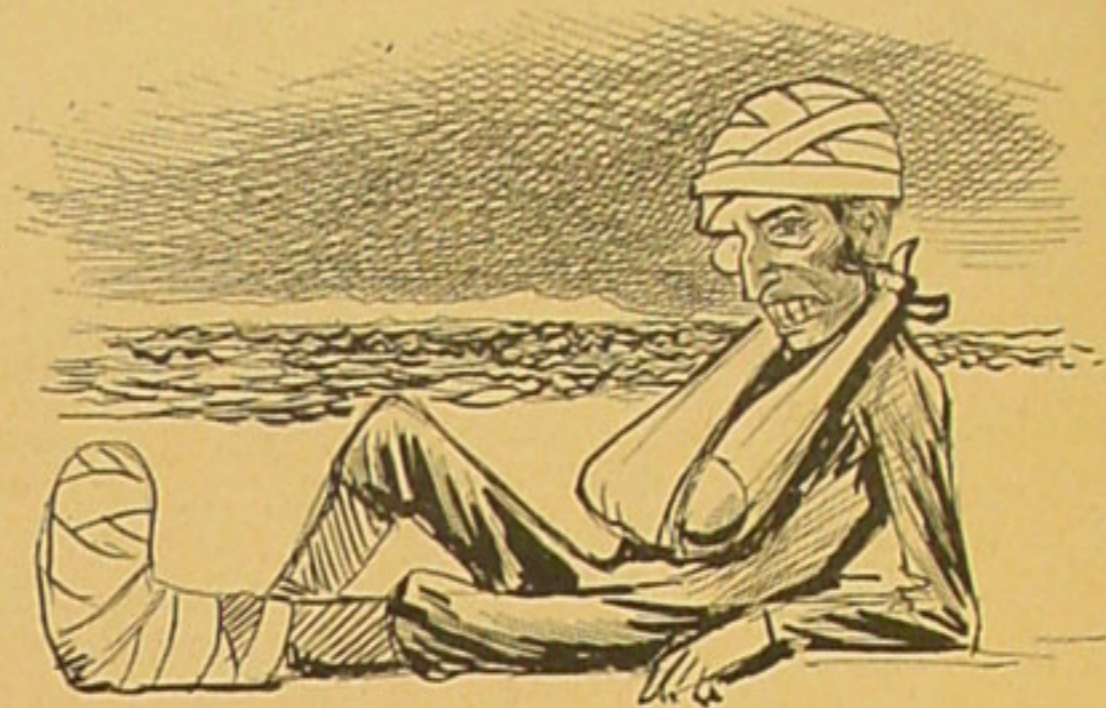
SEMBLANSES — 1.ª En qu'es-cup.

2.ª En qu'es pinta.

3.ª En qu'es capsa.

4.ª En que s-erra.

SALT DE CABALL. — La vida la trovém amarga
y lo món altre no'n dona;
per cada xica alegría
mil pesars grossos s'hi trovan.
La vida trovém amarga
perque'l món no'n té de dolça:
potser n'hem tastat un'altra
millor, que l'ánim'anyora.

— Lo meu mal no té remey: se m'han ficat los boers al cap.

Sumari del núm. 5.

GRAVATS: S. S. Lleó XIII, retrato per A. Utrillo.—Decorativa, de E. Moyá.—La adoració dels pastors, fragment d'un quadro de Murillo.—Diada dels reys, per M. Foix.—Lo gall, dibuix de F. Sardá.—Fí de sigle: La estatua de la Libertat iluminant lo món, per Joan Llimona.—Les fires de Sant Tomás, fotografíes de Pere Ball-Llovera.—Un rey de pagés, per F. Sans Castaño.—Real Monestir de Poblet: Planta baixa, plano per Antoni Rovira y Rebassas; Capella de Sant Jordi; Ala románich-ogival; Cúpules y muralla posterior; Celler; Interior de la Sala Capítular; Porta daurada; Biblioteca, y Font del claustre (fotografíes).—Decorativa, per F. Sans Castaño.—Caricatures.

TEXT: La torra de Sant Gervasi (acabament), per E. Boxet (il·lustracions de A. Mestres).—L'adeu al sigle (poesía), per Arthur Masriera.—Crónica de Catalunya, per Ferrán Agulló.—Raxa (poesía), per Miquel Costa y Llobera.—Nostres gravats.—Real Monestir de Poblet: Resúm histórich, per Antoni Massó.—Epoca nova, per Rafel Nogueras y Oller.—Avis.—Sport, per J. Elías Juncoça.—Lo Nadal del inglés (qüento ilustrat).—Qüentos de per tot arreu, per R. M.—Bibliografía.—Curiositats y passatemps.—Anuncis.

ANUNCIS

LA IL·L·STRACIÓ LLEVANTINA

(ÚNICA IL·L·STRACIÓ CATALANA)

REVISTA ARTÍSTICH-LITERARIA

DE

Catalunya, València, Balears y Rosselló.

Rambla de las Flors, 20, primer.

CADA NÚMERO UNA PESSETA

Mig any.. 11 pessetes.

Un any. 20 »

Extranger.

Un any. 25 franchs.

A Cuba, Puerto-Rico, Filipines y demés païssos de l'América llatina, fixarán los preus los senyors corresponsals.
Pagos á la bestreta.

COLECCIO COMPLERTA

DE

LA IL·L·STRACIÓ LLEVANTINA

(primera época.)

Se trova de venda á n'aquesta Administració al preu de

CINCH PESSETES.

ARTÍSTIQUES TAPES PERA GUARDAR

LA IL·L·STRACIÓ LLEVANTINA

apropiades pera Casinos y Biblioteques.

PREU 4'50 PESSETES.

Se venen á n'aquesta Administració y á casa de nostres corresponsals.